

Radkin Honzák: Příroda si to srovná tak, že Evropa vymře a přijde sem jiná populace

ROZHOVOR

FOTO: ČT

- **AUTOR: JAN JANDOUREK**
- **VYDÁNO: 27.5.2018**
- **RUBRIKA: SVOBODNÉ FÓRUM**
- **SDÍLET:**
-

o

o

S Radkinem Honzákem, psychiatrem a autorem velmi úspěšných knih, jsme hovořili o tom, jak nemůžeme obelhávat přírodu, proč je sex zábavou chudých, a hrozí nám proto vyhynutí, a jak strýc Václava Havla při budování Barrandova věděl, že lidské sídliště má mít kostel, tržiště a dvě hospody.

Napsal jste ve své knize Psychosomatická prvouka, že člověk si má uvědomit, že je také zvíře. Teď se vedou různé debaty o tom, co je lidská přirozenost a co je proti ní, co se smí a nesmí dovolit homosexuálům. Všechno se točí kolem toho, že něco je bytostně lidské a když to zrušíme, tak způsobíme zánik civilizace, zánik Západu a rozklad hodnot.

Já bych nebyl takto fundamentalistický, ale myslím, že napravovat matku přírodu je nebetyčná hloupost. To už jsme tady měli, když jsme poroučeli větru a dešti a kdy má pršet a kdy vát. Proti přírodě je, když se tvrdí, že muži a ženy jsou tatáž stvoření. To mi připadá nesmírně hloupé a nesmírně nebezpečné. Naše chování je dáno tím, že patříme k živočichům a máme určité instinkty a pudové zadání. Co je život? Co jiného bychom měli hledat než pokračování druhu? Život bez rozmnožování je dost nemožný. Konrad Lorenc dostal Nobelovu cenu za to, že popsal námluvní tance a ten poslední moment, kdy se k sobě dvě pohlaví přibližují a zároveň se od sebe opatrně drží, protože ani jeden z nich neví, jestli nebude cílem agrese.

Jestliže má nakonec dojít k tomu, že se vytvoří nový jedinec, a to tak, že přirozenou cestou, tak všechny rituály, které tomu předcházejí, vycházejí z toho, že jsou tu dvě odlišná pohlaví, které k sobě zaujímají nějaké vztahy. Jestliže to chceme glajchšaltovat tak, že nám budou ženy vévodit ve vzpírání a muži si vezmou sukénky, tak to bude znamenat trend, kdy vymírání bude pokračovat. Nemyslím si, že jde o evropskou kulturu, ale o evropskou existenci.

A proč se tedy v Evropě lidí rodí tak málo?

Četl jsem krásnou definici, že sex se stává zábavou chudých, protože ti, co vytvářejí většinou společnost, nemají o děti zájem. Když se zastavíte na nějakém sezení reprodukční medicíny, tak se dozvíte, co mají mladí muži za problémy s normálním sexuálním životem v důsledku sledování pornografie. Zatímco my jsme měli starost, jak si užít sexualitu a neotěhotnět, tak dnešní

generace přemýšlí jak otěhotnět za pomoci IVF (*in vitro fertilizace, umělé oplodnění*) ve čtyřiceti letech, když si předtím užili mládí. To je trend, který je nebezpečný. Není to nějaký výstřelek, který dělá pár lidí. Otevřete si různé portály, kde dámy diskutují. Tuhle jsem tam našel jednu, která se v devětatřiceti ptá, jestli si má ještě rok užívat mládí a pak teprve začít přemýšlet o mateřství. Napsal jsem tam, že takové osobě bych nesvěřil do výchovy ani křečka. Tak se na mě hned sesypali ti, kteří tento způsob života hájí a přitom je tvrdě proti přírodě.

Přirozené je, že dva lidé se potkají a mají zájem zplodit potomka a vychovávat ho v prostředí, kterému se říkalo rodina. Tento trend padá velice prudce.

Zatím všechny návody na nápravu věcí obecných selhaly. Bude si to příroda regulovat sama?

Příroda si to srovná tak, že Evropa vymře a přijde sem jiná populace a to nikdo nechce vzít v úvahu a všichni se brání a nevím, čemu všemu. Na té dekadenci pracujeme sami. Že můžeme vymřít, na to nikdo neupozorňuje, protože je to nepopulární. Všechny recepty selhávají, protože to od lidí něco chce. Podle mě je tady docela hezká paralela (jenže kdo to dneska bude číst) prorok Jeremiáš. Ten nabádal velice hlasitě a Židé si nedali říct, až skončili v Babylonu. Tady je situace, kterou Evropa neznala. Sedmdesát let jsme neměli válku, sedmdesát let nebyl žádný mor, jen pár nezodpovědných lidí, kteří se nakazili HIV a dostali AIDS, ale to je jen stopa. Sedmdesát let nebyl hladomor a dnes v Evropě nikdo, kdo nechce, tak nemusí spát pod mostem a trpět hladu. Všechny bazální biologické potřeby jsou syceny v míře, která neexistovala.

Jaké mají být ty základní životní potřeby?

Americký psycholog Abraham Maslow řekl už před stoletím, že existují základní potřeby, které jsou biologické, psychologické, sociální a duchovní – spirituální. Pokud se spirituální potřeby nesytí – největší spotřebou je špiritus – a ještě se vytahuje, že jsme nejateističtější společnost na světě, tak to není optimální cesta. Stejně jako velká spotřeba trávy už od puberty. To všechno je ukázka, že potřeba tu je. V této situaci, kdy není sycena jedna ze základních potřeb, tak jedinec a potažmo společnost chátrají, protože ty potřeby tu jsou. Mám takovou paralelu, že křivice neboli rachitida měla kdysi název anglická nemoc. To proto, že v Londýně byla pověstná londýnská mlha a to byl smog. Přes ten smog nepronikly ultrafialové paprsky, takže děti neměly dostatek D vitamínu a tím pádem jejich kosti neměly ideální požadované podmínky na to, aby rostly zdravě. To nikdo nevěděl. Když jsem poprvé přijel do Londýna a hledal pověstnou londýnskou mlhu, tak tam bylo více čisto než nad Prahou. Takže otázkou je, co potřebuje vyčistit a co potřebujeme obnovit.

Toho čištění a obnovování se ale pořád někdo ujímal a nakonec to dopadlo stejně takhle...

Jestliže je v naší české (moravskoslezské, lužické, doudlebské) společnosti potřeba spirituálního sycení svícení duchovních potřeb, tak by na to měly příslušné elity slyšet. Sám ve své poslední knížce říkám, že duchovní potřeby mají tu smůlu, že nemají jiný jazyk než církevní. Lidstvo tady v Evropě na církve zanevřelo a ještě navíc se schematickým hodnocením, že si pod církví představuje tlustého preláta, který vybírá desátky, což je neštěstí, protože jiný jazyk nebyl vynalezen. Mluvit dobře o duchovních potřebách umí třeba Jiřina Šiklová. Také k tomu dochází třeba v geriatrici. Když pojedete na geriatrickou konferenci, tak tam uslyšíte velice nahlas, jak tato vrstva v medicíně chybí a že v době, kdy se už díváte na druhou stranu, medicína nemá co nabídnout. Neumí tyto situace řešit stejně tak, jako neumí řešit celou řadu věcí které si nabrala ve své hamižnosti. Tady je to ale kruciální, protože smrt k životu patří.

Církví tady máme asi dvacet a buddhistická centra a nějakou tu mešitu a krišnáky, ale že by to masově zabíralo, se nezdá. Ještě tu máme náš tradiční spiritismus, ale veřejnost tím vším nějak masově oslovena není.

Včera jsem byl na alchymickém festivalu v Litoměřicích, kde byla spousta lidí, kteří toto hledají. Nemají podle mě dost trpělivosti a ochoty se něčemu podřídit, hledají zážitky, které je přesahují. Proto je také tak velká drogová scéna, protože jde o příjemné pocity a zážitky. Nicméně tyto organizace, nebo jak tomu říkat, které kdysi regulovaly duchovní potřeby měly své dny dionýské a své dny apolónské, takže to nebylo pořád jen vytržení. Devadesát procent je kázeň a dodržování pravidel, a do toho se velké většině lidí nechce, a jakmile ta pravidla přestanou dodržovat, tak se všechno sype. Lidé potřebují nějaké množství podnětů a uznání a nějakou strukturu a jakmile se toto nenaplní, tak se chod života rozsype a nastává anarchie. Každý pak vykřikuje, že si může dělat, co chce. Je to jako když se někdo usnese, že bude dělat stínítka na lampy z lidské kůže, pak mu to v podstatě nikdo nemůže zakázat. To je ta druhá strana nesmírně liberálního pohledu na svět a relativizování hodnot.

Ti, co dělali ta stínítka, ale asi nebyli liberálové?

Ne, ti to nebyli, ale v podstatě je to druhý extrém, když pravidla padnou. Hospodin Jahve, když táhl Židy pouští, tak dobře znal lidskou národu. Máte Desatero přikázání, a nikoli Desatero práv. V tom čtvrtém přikázání je, „pomni, abys den sváteční světil“. Po celém světě máte sedmidenní kalendář a ten cyklus je potřeba. A tady, když vyjde nařízení, že pět dní v roce má být zavřeno ve svátek, tak to málem vyvolá větší revoluci než cokoli jiného. Ten rytmus znali už Řekové, když měli kairos jako čas k něčemu a chronos jako čas, který ubíhá. Co se

stalo dál, je to, že se naprosto atomizovala společnost a už nemá přirozená centra. Myslím, že kdyby se začalo odspoda a církve nepřemýšlely o tom, jestli jim lidé přijdou v neděli do kostela nebo v pátek lidé do mešity, a šly jako apoštolové blahé paměti a dělali centra setkávání, sdělování a výměny, tak by to bylo velice povzbuzující a osvěžující. Velká většina lidí je osamělá, protože sociální sítě nejsou žádný komunikační kanál, je to zrcadlo vlastního já, které si leštíme, a když pak někoho potkáte naživo, tak neumíte fungovat.

Těžko ale člověk sám sebe vytahuje z bažiny za vlasy. Víme, že by to mělo být jinak, ale jak se z rybí polévky vyrobí zase ryba, to nikdo nevymyslel. Pražský arcibiskup si může říct, že obnoví spiritualitu, ale jak by to měl udělat?

Tak pražský arcibiskup je osoba, která tam nemá co dělat, respektive tam páchá škody. On není ta autorita, za kterou by šli lidé. To nepůjde shora. Když starý Havel stavěl Barrandov, tak si vzal urbanistické plány, jak vypadá centrum a sídliště. Je tam kostel, škola, hospoda a tržiště a kolem toho se to nabaluje. Hospody jsou dvě, horní a dolní pro dvě sociální vrstvy osídlení. To je určitý přirozený způsob, jak se potkávat a komunikovat.

Lidé, co byli v nejbližším kontaktu, to byl kmen nebo rod. To všechno se dá dát do větších celků tím, že sdílíte s těmi dalšími lidmi společné rituály spirituality a propracujete se k větší blízkosti, kde může jít o větší spolupráci a dotyk vzájemnosti. Navzdory tomu, že nejste ze stejného kmene, tak vám to dovolí cedit za druhé krev. Dneska nechtějí lidé cedit krev ani za ty nejbližší.

Tím se přece jen vracíme k tomu začátku, že vymíráme a pro Evropu to vypadá trochu jako podzim života. A do toho ještě migrace, kterou chtějí někteří zastavit ploty, jak to chce Trump a různí národovci.

Trump chce stavět ploty a přitom celá Amerika je náplava. Kdyby povstali původní obyvatelé indiáni, tak by hnali i Trumpa s jeho zrzavými irskými předky.

Jeho manželky jsou také náplava...

Je to absurdní xenofobie, která tady také vzniká v důsledku posledních sedmdesáti let, kdy se Evropa nehýbala. Tady byl věčně pohyb. Když si vezmete staré dobré Rakousko, tak už jenom v hranicích tohoto komplexu byl značný pohyb a cizinci nebyli braní jako cizinci. Chybu udělali po válce Němci, kteří si tam z lenosti natáhli Turky a nechali je být, takže dnes němečtí Turci hlasují pro Erdogana místo pro Merkelovou.

To ale nemusí být všechno nutný vývoj, ne?

Já nejsem věštírna, jen vím, že když ve starém Římě už nevěděli roupama co dělat, tak se divili že pak přišel Odoaker a 476 po Kristu zlikvidoval celou civilizaci.

Češi tu dnešní svým rozhledem a nadhledem asi taky nezachrání, že?

Žijeme tady v uzavřeném prostředí. Prodělali jsme několikerou „drenáž“ elit, za války, po roce 1948, pak 1968 a mnoho lidí odešlo do exilu. Nevíme ani, co se děje na Slovensku, co se děje v Polsku, když jsou volby v Rakousku, tak víme, že tam jsou, Německo je zajímavé, protože je to největší odběratel našeho zboží, ale nevíme o něm také v podstatě nic. Cítíme se jako pupek světa. Chceme, aby naše diplomy a habilitace uznávali Evropě a kdyby se sem přijel pan profesor z Německa, tak tady bude pouhý asistent, protože my mu to neuznáme. Ta uzavřenost je strašná v tom chlívku tady. My si tady smrdíme vlastními silami a nikoho nepotřebujeme. Aspoň si to myslíme.